

Zneužívání: 104. Toxické formy „evangelizace“ už nemůžeme ignorovat

Zneužívání

Toxické formy „evangelizace“ už nemůžeme ignorovat

„Marquette káže Indiánům“ od Williama Lippincotta, zobrazující jezuitského misionáře Jacquese Marquette (1637-1675), známého také jako Pere Marquette, jak káže Indiánům, kolem roku 1670. (Foto: Three Lions/Getty Images)

[Nedávno jsem napsala analýzu](#) o některých stínových sponzorech, kteří stojí za *Projektem 2025*. V rámci tohoto článku jsem poukázala na to, že forma evangelizace, kterou přijímají mnozí evangelikálové, je „dominantní, kolonialistická a kulturně urážlivá“, a tudíž „morálně odporná“.

K tomuto tvrzení jsem dostala několik dotazů: „Je každá evangelizace špatná? A co Velké poslání? Musíme přece dělat to, co Ježíš přikázal!“.

Je načase, abychom zahájili společný rozhovor o vlivu Velkého poslání na věrnější svědectví o Ježíši a o škodách, které tato toxická forma „evangelizace“ ve světě působí.

Ti, kteří se kritikou praxe „evangelizace“ zabývají, patří spíše do tábora fundamentalistů. Tato skupina věří, že Bibli je třeba brát doslovně – od stvoření, ke kterému došlo za sedm dní, až po přežití všech lidí a tvorů na lodi po 40 dní. Stejně tak berou doslovně Matouše 28,19-20, kde se píše, že „získávejte za učedníky všechny národy ... a uče je poslouchat všechno, co jsem vám přikázal“.

Doslovné chápání těchto veršů přináší nejrůznější problémy, z nichž jeden spočívá v tom, že „získávání“ učedníků se příliš často vykládá jako jakési nucené obrácení na určitý typ bílého protestantského křesťanství. Tento druh křesťanství vyžaduje, aby jeho stoupenci mentálně souhlasili s určitými dogmaty. Pokud někdo řekne „věřím“, je v Ježíšově klubu bez ohledu na to, jak se chová k ostatním.

Ježíš nebyl dogmatik. Znovu a znovu je zaznamenáno, že nejčastěji říkal dvě věci: „Neboj se“ a „miluj“.

V řečtině, tedy v jazyce, ve kterém byl Nový zákon napsán, zní věta „neboj se“ nebo „nebojte se“ μη φοβέω. Ježíš to ve čtyřech evangeliích říká patnáctkrát.

Ještě častější je však Ježíšův příkaz milovat (ἀγαπάω). Šestnáctkrát ve čtyřech evangeliích svým následovníkům přikazuje, aby milovali všechny – Boha, bližní, nepřátele, sami sebe a další. Do toho nejsou započítány další zmínky o lásce, které nepocházejí přímo z jeho úst.

V evangeliích je pouze pětkrát zaznamenáno, že Ježíš někomu říká „čiňte pokání“ nebo „obratte se k Bohu“ a dvakrát „už nehřešte“.

Pro srovnání, evangelia zaznamenávají pouze to, že Ježíš někomu říká „činit pokání“ nebo „obrátit se k“ (μετανοέω) pětkrát a „už nehřešit“ (μηκέτι ἁμαρτάνω) dvakrát.

Což mě přivádí zpět k problematickému výkladu Matouše 28,19-20. Stejně jako v předchozích příkladech je věta přeložena jako „získávejte učedníky“ slovesem (μαθητεύω). Vzhledem k tomu by přesnější překlad byl „vychovávat“, protože stejně jako „milovat“ má tuto činnost vykonávat Ježíšův následovník, a nikoli druhá osoba.

Toto slovo se v Novém zákoně vyskytuje čtyřikrát – z toho třikrát v Matoušově evangeliu. Další se nachází v knize Skutků apoštolů. Ačkoli „kázání“ může znamenat i „vyučování“, Ježíšovo poselství jeho následovníkům toho obsahuje více.

Protože se údajně jedná o Ježíšova poslední slova k učedníkům v Matoušově evangeliu, byla jim přikládána mimořádná váha. Na jiných místech Nového zákona však autoři podávají odlišné zprávy o

Ježíšových posledních slovech k těm, kteří ho následovali po celou dobu jeho pozemského působení.

Například v Lukášově evangeliu Ježíš říká: „Pokoj vám“, než učedníkům sdělí, že jsou „svědky“ jeho života, smrti a vzkříšení a že mají hlásat pokání a odpuštění všem národům (L 24,36b.48-49).

Janovo evangelium má dva konce zapsané v různých okamžicích předávání textu. V prvním Ježíš říká učedníkům: „Pokoj vám. Jako Otec poslal mne, tak já posílám vás“ (Jan 20,21). Poté na ně dýchne a řekne: „Přijměte Ducha svatého. Odpuště-li někomu hříchy, jsou mu odpuštěny; zadržíte-li někomu hříchy, jsou mu zadrženy“ (v. 22-23).

Když Ježíš ve své pozemské službě prohlásil, že někomu byly odpuštěny hříchy, zbavil tím dotyčného pocitu viny, potvrdil jeho obnovený vztah s Bohem a širšímu společenství oznámil, že má být znovu začleněn do života společenství. V této epizodě Ježíš říká, že učedníci mají sloužit druhým stejným způsobem.

V druhém závěru Janovy knihy Ježíš říká Petrovi: „Pas mé ovečky“; „Starej se/pečuj o mé ovce“ a „Pas mé ovce“ (Jan 21,15-17). Stejně jako v prvním závěru Janova evangelia mají učedníci pečovat o duchovní a citové potřeby druhých.

Podobně se badatelé shodují na druhém závěru Markova evangelia, v němž Ježíš říká: „Jděte do celého světa a hlásejte dobrou zprávu celému stvoření“ (Mk 16,15).

A jaká je ta dobrá zpráva? Je to zpráva o království. o Božím království se přiblížilo (Matouš 10,7). Pokud se totiž navzájem milujeme, Bůh žije v nás (1 Jan 4,11; Lukáš 17,21).

Dobrá zpráva je poselstvím pokoje (Ef 6,15), které nám říká, že smrt není konec (Sk 13,26-39; Ef 2,6; 2 Tim 2,8). Dobrá zpráva nás vyzývá, abychom napodobovali Ježíše, průkopníka a zdokonalitele naší víry, tím, že budeme milovat všechny a dávat hladovému najíst, žíznivému napít, přijímat přistěhovalce, oblékat cizince a utěšovat utlačované (Žid 12,1; Mt 25,34-36).

Lepší pochopení Matoušova Velkého poslání by tedy odpovídalo celému Novému zákonu. Spíše než „nutit“ někoho něco dělat, spíše než se snažit hromadit konvertity jako v nějaké zvrácené videohře, by se pozornost měla soustředit na Ježíšovy následovníky a jejich požadavek setrvávat v Kristově lásce jako služebníci-vedoucí a zároveň konat spravedlnost, milovat milosrdenství a pokorně chodit s Bohem (Jan 15,9; Micheáš 6,8).

Mara Bim

[Baptist News Global](#)

Mara Bim

Mara Richards Bim působí jako *Clemons Fellow* v BNG. Je čerstvou absolventkou magisterského studia teologie na *Perkins School of Theology* na SMU. Je také oceňovanou divadelní praktičkou, dramatičkou a režisérkou a zakladatelkou divadelní společnosti *Cry Havoc Theater Company*, která působila v Dallasu v letech 2014-2023.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)